

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ ¹⁾
z dnia ..... 2008 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń
i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy**

Na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm. ²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833, z 2005 r. Nr 212, poz. 1769 oraz z 2007 r. Nr 161, poz. 1142) wprowadza się następujące zmiany:

1) w załączniku nr 1 „Wykaz wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy” w części A „Substancje chemiczne”:

a) lp. 51 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„51	Buta-1,3-dien [106-99-0]	4,4	-	-”

b) lp. 137, 138, 139 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„137	Diizocyjanian heksano-1,6-diylu [822-06-0]	0,04	0,08	-
138	Diizocyjanian tolueno-2,4-diylu [584-84-9]	0,007	0,021	-”
139	Diizocyjanian tolueno-2,6-diylu [91-08-7]	0,007	0,021	-”

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – praca, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1598).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610 i Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 225, poz. 1672 oraz z 2008 r. Nr 93, poz. 586.

c) lp. 157 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„157	Ditlenek siarki [7446-09-5]	1,3	2,7	-”

d) lp. 161 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„161	Epoksyetan [75-21-8]	1	-	-”

e) lp. 179 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„179	Etylobenzen: [100-41-4]	200	400	-”

f) lp. 185 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„185	1,4-Fenylenodiamina [106-50-3]	0,1	-	-”

g) lp. 212 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„2129	1,2,3,4,5,6-Heksachlorocykloheksan (techniczny) ¹ [608-73-1]	0,17	-	-”

h) lp. 234 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„234	Jod [7553-56-2]	0,5	1	-”

i) lp. 274 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„274	Metylenobis(fenylizocyjanian) (diizocyjanian 4,4'-metylenodifenyłu) [101-68-8]	0,03	0,09	-”

j) lp. 366 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4	5
„366	Rtęć [7439-97-6], pary i jej związki nieorganiczne – w przeliczeniu na Hg	0,02	-	-”

¹ NDS dotyczy mieszaniny izomerów, w przypadku występowania w środowisku pracy jednego z nich, należy stosować tę samą wartość NDS (podany numer CAS dotyczy mieszaniny).

k) po lp. 495 dodaje się lp. 496 - 504 w brzmieniu:

1	2	3	4	5
„496	Azirydyna (etylenoimina) [151-56-4]	0,62	-	-
497	1-Bromopropan [106-94-5]	42	-	-
498	Diizocyjanian 2,2'-metylenodifenyłu [2536-05-2]	0,03	0,09	-
499	Diizocyjanian 2,4'-metylenodifenyłu [5873-54-1]	0,03	0,09	-
500	Diizocyjanian metylenodifenyłu – mieszanina izomerów (Metylenodifenyldiizocyjanian, MDI) [26447-40-5]	0,03	0,09	-
501	Diizocyjanian toluenodiyłu – mieszanina izomerów 2,4- i 2,6 (Toluilenodiizocyjanian, TDI) [26471-62-5]	0,007	0,021	-
502	Formamid [75-12-7]	23	-	-
503	Ftalan benzylu butylu [85-68-7]	5	-	-
504	2-Metyloazirydyna (propylenoimina) [75-55-8]	4,7	-	-”

2) w załączniku nr 2 „Wykaz wartości najwyższych dopuszczalnych natężeń fizycznych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy”:

a) w części A:

- tytuł otrzymuje brzmienie: „Hałas i hałas ultradźwiękowy”,
- skreśla się pkt 2 „Hałas infradźwiękowy”,

b) część C „Mikroklimat” otrzymuje brzmienie:

„1. Mikroklimat gorący

1.1. Kryterium klasyfikacji środowiska termicznego do obszaru mikroklimatu gorącego jest wartość wskaźnika PMV (przewidywana ocena średnia) w zakresie powyżej + 2,0.

1.2. Obciążenie termiczne w mikroklimacie gorącym określa się za pomocą wskaźnika WBGT wyrażonego w stopniach Celsjusza (°C).

1.3. Wartości WBGT nie mogą przekraczać w ciągu 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy wartości dopuszczalnych podanych w tabeli 2.

Tabela 2. Wartości dopuszczalne WBGT

Klasa tempa metabolizmu	Tempo metabolizmu		Wartości dopuszczalne WBGT			
	Odniesienie do jednostki powierzchni skóry, W/m ²	Całkowite (przy średniej powierzchni skóry 1,8 m ²), W	Osoba zaaklimatyzowana w środowisku gorącym, °C		Osoba niezaaklimatyzowana w środowisku gorącym °C	
0 (spoczynek)	M≤65	M≤117	33		32	
1 (praca lekka)	65<M≤130	117<M≤234	30		29	
2 (praca średnio ciężka)	130<M≤200	234<M≤360	28		26	
3 (praca ciężka)	200<M≤260	360<M≤468	nieodczuwalny ruch powietrza 25	odczuwalny ruch powietrza 26	nieodczuwalny ruch powietrza 22	odczuwalny ruch powietrza 23
4 (praca bardzo ciężka)	M>260	M>468	23	25	18	20

1.4. Definicje pojęć i metody pomiaru określają Polskie Normy.

2. Mikroklimat zimny

2.1. Kryterium klasyfikacji środowiska termicznego do obszaru mikroklimatu zimnego jest wartość wskaźnika PMV (przewidywana ocena średnia) w zakresie poniżej -2,0.

2.2. Obciążenie termiczne w mikroklimacie zimnym określa się pośrednio za pomocą wymaganej izolacji termicznej IREQ.

2.3. W przypadku pracy na zewnątrz budynków ocenę zagrożenia odmrożeniami przeprowadza się za pomocą oceny siły chłodzącej powietrza charakteryzowanej przez wskaźnik WCI wyrażony w kilokaloriach na metr kwadratowy i godzinę ($\text{kcal} \cdot \text{m}^{-2} \cdot \text{h}^{-1}$).

2.4. Dopuszczalne wartości wskaźnika WCI nie mogą przekraczać w ciągu 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy $1200 \text{ kcal} \cdot \text{m}^{-2} \cdot \text{h}^{-1}$.

2.5. Definicje pojęć i metody pomiaru określają Polskie Normy.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister

Pracy i Polityki Społecznej

W porozumieniu:

Minister Zdrowia

UZASADNIENIE

Wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833, z późn. zm.), które zostało wydane na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).

W wyniku wniosków przedłożonych Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej w latach 2007-2008 przez Międzyresortową Komisję do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy, powołaną rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 października 2003 r. (Dz. U. Nr 178, poz. 1740), zaistniała potrzeba wydania rozporządzenia zmieniającego dotychczas obowiązujące.

Projektowane rozporządzenie wprowadza zmiany polegające na weryfikacji dotychczasowych wartości dopuszczalnych w wykazie substancji chemicznych oraz poszerzeniu tego wykazu o nowe substancje chemiczne występujące w środowisku pracy, a także wprowadzeniu zmian w zakresie wartości normatywnych określonych dla czynników fizycznych (hałas infradźwiękowy, mikroklimat).

W załączniku nr 1 do rozporządzenia, w części A „Substancje chemiczne” wprowadza się dla 12 substancji chemicznych zmiany dotychczasowych wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) i dla niektórych z nich najwyższego dopuszczalnego stężenia chwilowego (NDSCh). Dodaje się do wykazu 9 nowych substancji chemicznych dotychczas nie uwzględnionych w prawie polskim, tj.:

azirydyna (etylenoimina); 1-bromopropan; diizocyjanian 2,2'-metylenodifenyłu; diizocyjanian 2,4'-metylenodifenyłu; formamid; ftalan benzylu butylu; metylenodifenyldiizocyjanian (MDI) – mieszanina izomerów; 2-metyloazirydyna (propylenoimina) i toluilenodiizocyjanian – mieszanina izomerów.

W załączniku nr 2 do rozporządzenia, w części A wykreślono w całości punkt 2. „Hałas infradźwiękowy”, zawierający wartości NDN hałasu infradźwiękowego charakteryzowanego przez:

- równoważny poziom ciśnienia akustycznego skorygowany charakterystyką częstotliwościową G odniesiony do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy lub tygodnia pracy wynoszący 102 dB;
- szczytowy nie skorygowany poziom ciśnienia akustycznego wynoszący 145 dB.

W związku z faktem, że na przestrzeni ostatnich lat, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej otrzymało wiele informacji od właścicieli firm transportowych, dotyczących przekroczeń wartości dopuszczalnych dla hałasu infradźwiękowego w kabinach kierowców pojazdów ciężarowych, postanowiono ponownie poddać weryfikacji przyjęte wartości normatywne.

Pracodawcy, nie mając wpływu na redukcję hałasu infradźwiękowego w kabinach kierowców, byli zobligowani do przeprowadzania corocznie kosztownych pomiarów natężenia tego czynnika w środowisku pracy kierowcy. Nawet firmy transportowe posiadające nowy tabor samochodowy informowały, iż pomiary natężeń hałasu infradźwiękowego w kabinach kierowców tych pojazdów wykazywały przekroczenia w odniesieniu do przyjętych normatywów.

Grupa ekspertów ds. akustyki, działająca przy Międzyresortowej Komisji do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy stwierdziła, że równoważny poziom ciśnienia akustycznego skorygowany charakterystyką częstotliwościową G odniesiony do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy lub tygodnia pracy wynoszący 102 dB stanowi próg percepcji słuchowej infradźwięków i zaproponowała uznanie tej wartości jako kryterium uciążliwości hałasu infradźwiękowego, a nie jako kryterium szkodliwości dla zdrowia. Natomiast, szczytowy nie skorygowany poziom ciśnienia akustycznego wynoszący 145 dB, zgodnie z opinią ekspertów, nie może być mierzony za pomocą dostępnych obecnie na rynku mierników poziomu dźwięku, spełniających wymagania normy PN-EN-61672-1:2005 *Elektroakustyka. Mierniki poziomu dźwięku. Część 1: Wymagania*.

Przeprowadzenie oceny zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego związanego z tym czynnikiem oraz podejmowanie działań zapobiegawczych i ochronnych powinny być realizowane zgodnie z dotychczas obowiązującymi przepisami, w szczególności zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t. j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.) oraz zgodnie z normami:

- PN-N-01338:1986 *Hałas infradźwiękowy -- Dopuszczalne wartości poziomów ciśnienia akustycznego na stanowiskach pracy i ogólne wymagania dotyczące wykonywania pomiarów,*
- PN-ISO-9612: 2004 *Akustyka – Zasady pomiaru i oceny ekspozycji na hałas w środowisku pracy,*
- PN-ISO-7196:2002 *Akustyka. Charakterystyka częstotliwości filtrów do pomiaru infradźwięków.*

Wartości referencyjne do oceny ryzyka oddziaływania hałasu infradźwiękowego na organizm człowieka umieszczone zostaną w nowelizowanej normie PN-N-01338.

W załączniku nr 2 do rozporządzenia, w części C „Mikroklimat” rozporządzenia, zmienione zostały kryteria określające klasyfikację środowiska termicznego jako mikroklimat gorący i zimny, poprzez wprowadzenie wskaźnika PMV (przewidywana średnia ocena), który określa przewidywane odczucia cieplne osób przebywających w pomieszczeniu pracy. Wskaźnik ten jest funkcją aktywności fizycznej osób, izolacyjności odzieży oraz parametrów cieplnych otoczenia. Wartość wskaźnika PMV jest określana zgodnie z normą PN-EN ISO 7730:2006(U) *Ergonomia środowiska termicznego. Analityczne wyznaczanie i interpretacja komfortu termicznego z zastosowaniem obliczania wskaźników PMV i PPD oraz kryteriów lokalnego komfortu termicznego.*

Obciążenie termiczne w mikroklimacie gorącym określa się za pomocą wskaźnika WBGT, natomiast obciążenie termiczne w mikroklimacie zimnym przez określenie wartości wskaźnika IREQ i WCI, zgodnie z poniższymi normami:

- *PN-EN 27243:2005 Środowiska gorące - Wyznaczanie obciążenia termicznego działającego na człowieka podczas pracy, oparte na wskaźniku WBGT;*

- *PN-EN ISO 7730:2006 Ergonomia Środowiska termicznego -- Analityczne wyznaczanie i interpretacja komfortu termicznego z zastosowaniem obliczania wskaźników PMV i PPD oraz kryteriów lokalnego komfortu termicznego;*

- *PN-EN ISO 11079:2008 Ergonomia Środowiska termicznego -- Wyznaczanie i interpretacja stresu termicznego wynikającego z ekspozycji na środowisko zimne z uwzględnieniem wymaganej izolacyjności cieplnej odzieży (IREQ) oraz wpływu wychłodzenia miejscowego.*

Projekt rozporządzenia zmieniającego nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Niniejszy projekt jest zgodny z uregulowaniami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt aktu prawnego.

Projektowana regulacja bezpośrednio nie oddziałuje na podmioty. Projektowane rozporządzenie aktualizuje wykaz wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Regulacje w nim zawarte adresowane są do pracodawców. Pracodawca prowadzący działalność powodującą występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, zobowiązany jest do podejmowania działań w kierunku maksymalnej ochrony zdrowia pracowników i poprawy warunków pracy (pracodawca obowiązany jest dokonywać okresowych pomiarów czynników środowiska pracy).

Wejście w życie rozporządzenia umożliwi pełniejszą ocenę warunków pracy, w tym ocenę ryzyka związanego z występującymi w środowisku pracy czynnikami szkodliwymi dla zdrowia.

Wraz z rozszerzeniem wykazu substancji chemicznych nie zmieni się zakres obowiązków nałożonych na pracodawców, natomiast zwiększy się ilość poddawanych badaniom substancji występujących w środowisku pracy.

Zmiana w załączniku nr 2 do rozporządzenia, w części A i wykreślenie w całości punktu 2. „Hałas infradźwiękowy”, zawierającego wartości NDN hałasu infradźwiękowego, jest zmianą oczekiwaną przez firmy transportowe z terenu całego kraju, które w wyniku przeprowadzanych pomiarów poziomu hałasu infradźwiękowego w kabinach kierowców, nie były w stanie dotrzymywać tak ustalonych wartości normatywnych.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt zostanie przesłany do opinii niżej wymienionych partnerów społecznych:

- Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
- Forum Związków Zawodowych,
- Związku Rzemiosła Polskiego,
- Konfederacji Pracodawców Polskich,
- Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- Związku Pracodawców Business Centre Club.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie

stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa.

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje dodatkowego obciążenia budżetu państwa i sektora finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na rynek pracy, poprzez poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy, w wyniku proponowanych przez Międzyresortową Komisję do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy, zmian w obowiązujących przepisach prawnych w zakresie normatywów higienicznych.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, przez poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy, w wyniku wprowadzanych zmian wartości normatywnych czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.